CHWALU'R JARGON CARBON

Dyma rhai termau cyffredin a ddefnyddir yn aml mewn perthynas ag ôl-troed carbon, ynghyd ag eglurhad ohonynt -

Nwyon tŷ gwydr (GHGs) - nwyon o fewn yr atmosffer sy'n dal gwres. Y tri phrif nwy tŷ gwydr mewn amaethyddiaeth yw carbon deuocsid (CO_2), methan (CH_4) ac ocsid nitrws (N_2O)

Sero net - y balans rhwng y cyfanswm o allyriadau nwyon tŷ gwydr a gynhyrchir a'r cyfanswm o allyriadau nwyon tŷ gwydr a ddiddymir o'r atmosffer

Potensial o ran Cynhesu Byd-eang - term a ddefnyddir i ddisgrifio effaith y nwyon tŷ gwydr amrywiol ar gynhesu atmosfferig dros gyfnod o amser, mewn cymhariaeth gyda CO_2

Gwerth cyfwerth carbon deuocsid (CO_2-eq) - uned safonedig a ddefnyddir i allu cymharu gwahanol nwyon tŷ gwydr yn uniongyrchol gyda'i gilydd o safbwynt eu Potensial o ran Cynhesu Byd-Eang

Dwysedd allyriadau - nifer yr allyriadau a gynhyrchir o'i gymharu â dwysedd cynnyrch (e.e. kg CO_2-eq allyriadau / kg cynnyrch)

Cyfanswm allyriadau - ar sail fferm, cyfanswm yr allyriadau a gynhyrchir o ganlyniad i weithgareddau sy'n gysylltiedig â'r fferm

Sgôp - categorïau grwpio allyriadau, yn ddibynnol ar o le maent yn dod

Allyriadau ymhellach i fyny'r gadwyn gyflenwi - allyriadau yn gysylltiedig â'r cynhyrchiant a thrawsgludiad o fewnbynnau wedi'u prynu i mewn e.e. gwrtaith cemegol a dwysfwyd

Allyriadau ymhellach i lawr y gadwyn gyflenwi - allyriadau a gynhyrchir heibio giât y fferm e.e. pacio a dosbarthu

Lleihau allyriadau - y broses o leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr a gynhyrchir

Atafaeliad carbon - proses naturiol ble mae carbon deuocsid yn cael ei ddal a'i ddiddymu o'r atmosffer, ac yna ei storio mewn coed, gwrychoedd a phriddoedd

Stoc garbon - swm carbon a storir mewn coed, gwrychoedd a phriddoedd

Sinc carbon - a term to describe trees, hedges and soils if they are sequestering carbon (i.e. that they absorb more carbon than they release into the atmosphere)

Ffynhonnell garbon - pan mae mwy o garbon yn cael ei ryddhau i'r atmosffer na'r swm sydd yn cael ei amsugno o'r atmosffer

Niwtraleiddio carbon - dull o ddigolledu ar gyfer allyriadau nwyon tŷ gwydr a gynhyrchir (e.e. drwy atafaeliad ar y fferm, drwy brynu credydau carbon)

Credydau carbon - o safbwynt ffermio, dull o dderbyn incwm ar gyfer y swm o garbon ac atafaelir ar y fferm

Marchnadoedd carbon - system ar gyfer masnachu credydau carbon

Ariennir gan
Lywodraeth Cymru
Funded by
Welsh Government

www.llyw.cymru/cyswlltffermio

FARMING connect
cyswllt FFERMIO